

УДК: 373.3/5:005](082)Ц 75

Ц 40

*Рекомендовано до друку вченою радою
Інституту цифровізації освіти НАПН України
(протокол № 6 від 27 квітня 2023 р.)*

Рецензенти:

Іванова С. М.	к.пед.н., ст.досл., зав.відділом відкритих освітньо-наукових інформаційних систем, Інститут цифровізації освіти НАПН України
Соколюк О.М.	к.пед.н., ст.досл., учений секретар, Інститут цифровізації освіти НАПН України

Ц 40 Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: 2023 (Пошук рішень в період війни) : зб .матеріалів всеукр.наук.-практ. семінару (Київ, 21 березня 2023 р.) / за заг.ред. О.В. Овчарук. Київ: ЦО НАПН України, 2023. 208 с.

ISBN 978-617-8330-01-9

DOI : 10.33407/lib.NAES.735075

Збірник містить матеріали доповідей щорічного всеукраїнського науково-практичного семінару «Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи: 2023 (пошук рішень в період війни). Окреслені питання подолання викликів в освітньому процесі, спричинених широкомасштабною агресією РФ в Україні. Подано досвід та кращі практики створення безпечного цифрового освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти. Висвітлено практичні кроки у напрямі цифровізації освіти та розвитку цифрової компетентності вчителя. Описані теоретичні підходи та практичні напрацювання щодо використання ІКТ у професійній освіті та у підвищенні кваліфікації вчителів.

Для розробників освітньої політики, вчителів, науковців, управлінців, викладачів, докторантів, аспірантів, студентів, широкої педагогічної громадськості.

Матеріали публікуються в авторській редакції. За достовірність поданих відомостей несуть відповідальність автори.

ISBN 978-617-8330-01-9
DOI : 10.33407/lib.NAES.735075

© ЦО НАПН України, 2023

ЗМІСТ

ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ Наталія Агапова.....	8
ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ, СПІВПРАЦЯ ТА СОЦІАЛЬНО-МЕРЕЖЕВА АКТИВНІСТЬ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ Марія Астахова	11
УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВИКЛИКІВ Надія.Бабовал, Діана Бабовал	14
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ: ВИКЛИКИ ТА ІННОВАЦІЇ ДЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ Сергій Баценко.....	18
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ - ВАЖЛИВИЙ ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ Наталія Безкороваєва.....	21
ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ Тетяна Безродня, Ольга Уліцька, Любов Карабут.....	25
ОНОВЛЕННЯ ПІДХОДІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО/ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ Надія Біловол	29
ВІДКРИТЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ПРОВЕДЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ЕКСПЕРИМЕНТІВ Юрій Богачков, Павло Ухань	35
ОН-ЛАЙН ЕНЦИКЛОПЕДІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ: УКРАЇНСЬКІ ОСВІТЯНИ ТА УЧНІ В УМОВАХ «НОВОЇ НОРМАЛЬНОСТІ» Олександр Буров	38
НАВЧАЛЬНЕ ВІДЕО ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ДИДАКТИЧНИЙ ЗАСІБ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Євгенія Бутенко.....	42
ВПЛИВ СЕРЕДОВИЩА ГЕЙМІФІКАЦІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН СТУДЕНТА Дмитро Вербоовецький	45

СТВОРЕННЯ ЦИФРОВОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ БІОЛОГІЧНОГО ПРАКТИКУМУ Наталія Водоп'ян.....	47
ДАНІ ДІТЕЙ У ЦИФРОВОМУ СВІТІ: СУЧАСНІ РЕГУЛЯТОРНІ ТА ПРАКТИЧНІ ЗАСОБИ У МІЖНАРОДНОМУ ВИМІРІ Вікторія Гальперіна, Оксана Овчарук	50
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ УРОКІВ СЛОВЕСНОСТІ Світлана Гарна, Тетяна Ковальова, Вікторія Щербатюк	54
СУЧАСНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ Тетяна Гodeцька	58
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ЗЗСО ПІД ЧАС ВІЙНИ Марія Гриньова	61
ОСВІТНІ ПЛАТФОРМИ ЦИФРОВОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА: ДОСВІД НІДЕРЛАНДІВ Олена Гриценчук	64
МЕРЕЖЕЦЕНТРИЧНА КОНЦЕПЦІЯ – НАСТУПНИЙ КРОК ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА Галина Гундарева, Сергій Прийменко, Віктор Шабанов.....	67
АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ КОНСАЛТИНГОВИХ ПОСЛУГ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ Віра Драгунова	70
ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ АСТРОНОМІЇ Володимир Заболотний, Олександр Кузьминський, Наталія Мисліцька	73
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ «ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСІВ СИСТЕМИ GOOGLE ANALYTICS В ГАЛУЗІ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК» Світлана Іванова, Алла Кільчено, Тетяна Новиця	76

МОНІТОРИНГ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ВИКОРИСТОВУВАТИ ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ Ірина Іванюк	81
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УМОВАХ STEM-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА Уляна Канчук , Микола Садовий, Олена Трифонова	85
ОНЛАЙН СЕРВІСИ З ВІДКРИТИМ ДОСТУПОМ ЯК ЗАСОБИ ПОШУКУ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ Алла Кільченко, Олександр Шимон	88
ПРІОРИТЕТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ЗП(ПТ)О ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ Наталія Колосінська, Світлана Фіногєєва	92
ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ НІМЕЧЧИНИ ТА СЛОВАЧЧИНИ ДЛЯ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ-БІЖЕНЦІВ ДО ШКІЛЬНОЇ СИСТЕМИ Оксана Кравчина	95
СТВОРЮЄМО ДИСТАНЦІЙНИЙ УРОК ЗА ДОПОМОГОЮ SWAY Лариса Кравчук	100
ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ У ВИКОРИСТАННІ ПРОГРАМНО-АПАРАТНОГО КОМПЛЕКСУ ARDUINO Сергій Крамар	102
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ ТА ПІДВИЩЕННІ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛЯ Тетяна Курякова	104
ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛІВ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ (ПІДТРИМКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА ЮНЕСКО) Ірина Малицька	106

ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАСОБАМИ ОНЛАЙН-СЕРВІСІВ	
Сергій Муравський, Тетяна Муравська	111
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ	
Наталія Наконечна	114
БАЗА ДАНИХ LENS – ВІДКРИТИЙ ОНЛАЙН СЕРВІС ДЛЯ ПОШУКУ НАУКОВИХ ДЖЕРЕЛ	
Тетяна Новицька	117
ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ ЯК ОДИН ІЗ НАПРЯМКІВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	
Дмитро Новоселецький	121
МОНІТОРИНГ ГОТОВНОСТІ ТА ПОТРЕБ ВЧИТЕЛІВ У ВИКОРИСТАННІ ЦИФРОВИХ ЗАСОБІВ В ПЕРІОД ВІЙНИ	
Оксана Овчарук	124
ПОТЕНЦІАЛ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА	
Ігор Оксенюк.....	127
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА ЗЗСО В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	
Марія Оліяр	129
ПРО ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД ПРОЄКТУВАННЯ КІБЕРБЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Тетяна Осипчук	132
ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS У ЗДОБУВАЧІВ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПРИРОДНИЧОГО ЦИКЛУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	
Аліна Останіна	136
СУЧАСНИЙ СТАН ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ STEM - ОСВІТИ ТУРЕЧЧИНИ	
Надія Постригач.....	138
ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СТРИЖЕНЬ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТІ: НА ПРИКЛАДІ ВИЩОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ	
Алла Прокопенко	142

СЕМАНТИКА ГОЛОВНИХ ПОНЯТЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ	
Марина Ростокa	145
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПЕДАГОГА: ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ	
Наталія Рубльова	147
ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ КУРСИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ	
Ірина Савіч	151
ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЯЛОВИХ ВІДКЛЮЧЕНЬ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ (З ДОСВІДУ ФУНКЦІОНУВАННЯ У ЛИСТОПАДІ-ГРУДНІ 2022 РОКУ)	
Володимир Сіпій, Наталія Гончарова	153
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	
Світлана Скворцова, Тетяна Бріцкан	157
ІНТЕГРАЦІЯ БІБЛІОТЕК ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ДО ЦИФРОВОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	
Ольга Скібіна, Ганна Ткаченко	161
ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПІДТРИМКИ STEAM ОСВІТИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІКТ	
Наталія Сороко, Ірина Пилипчук	165
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА	
Ольга Третяк	168
ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВОТНОГО ЗВ'ЯЗКУ В LMS MOODLE	
Лариса Фамілярська	171
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОМП'ЮТЕРНА ТРАНСКРИПЦІЯ ТА ТРАНСЛІТЕРАЦІЯ»	
Наталія Франчук	174
СУЧАСНІ ЦИФРОВІ ЗАСОБИ В СИСТЕМІ ПРАКТИКО - ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ	
Вікторія Ходакова	176

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ Світлана Цибульська.....	179
ЦИФРОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ОСВІТЯН В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ Віктор Шабанов, Ольга Олешко.....	183
НУШ: ФОРМУЄМО ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВУ КОМПЕТЕНТНІСТЬ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ РЕСУРСІВ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ КНИГ Наталія Шамбір.....	186
СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ У ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ Ірина Шахіна, Аліна Воевода, Марина Мельник	190
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ІННОВАЦІЙНОМУ ІНДЕКСІ GII 2022 Микола Шиненко, Юрій Лабжинський, Віталій Ткаченко	194
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ЗЛИТТЯ ДОКУМЕНТІВ В ОСВІТНІЙ СФЕРІ Роман Шумада, Анастасія Шумада.....	199
STEM-ОСВІТА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА ФОРМА ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ Марія Щербань.....	201
Програмний комітет семінару.....	207

СТВОРЮЄМО ДИСТАНЦІЙНИЙ УРОК ЗА ДОПОМОГОЮ SWAY

Ключові слова: *початкова школа, дистанційне навчання, онлайн-урок, застосунок SWAY.*

Спочатку Covid-19, а потім і повномасштабна війна, яку розв'язала рф, змусили українських вчителів перейти на дистанційну форму навчання. За короткий час потрібно було ознайомитися із застосунками для організації взаємодії з учнями, навчитися працювати з ними. Багатьох педагогів лякала така перспектива, оскільки було розуміння, що урок офлайн і урок онлайн – це різні речі. І тут постали питання: як організувати дистанційний урок у початковій школі, щоб він був не тільки цікавим, а й ефективним; як серед великого набору інструментів і застосунків обрати саме ті, що допоможуть вчителю у питанні організації саме таких уроків. На курсах підвищення кваліфікації серед низки різноманітних застосунків ми запропонували учителям початкової школи скористатися застосунком Sway. Було розроблено модуль, на якому педагоги можуть ознайомитися із застосунком, отримати практичні рекомендації роботи з ним. Хочемо зазначити, що вже близько 800 педагогів пройшли навчання на модулі.

Sway — це нова програма від Microsoft Office. Вона дає можливість створювати інтерактивні презентації, використовуючи різноманітні ресурси, такі як зображення, тексти, відео тощо. До прикладу ми підготували презентацію за допомогою застосунку Sway. Її можна знайти за посиланням <https://sway.office.com/my>.

Чим, на нашу думку, привабливий даний застосунок. Своїм простим та зручним україномовним інтерфейсом; можливістю без зайвих зусиль додавати зображення, відео, тексти, документи Office до сюжетної лінії Sway. Сама сюжетна лінія Sway – місце, де додаємо назву презентації (назву теми уроку), вставляємо, редагуємо та форматуємо її вміст, так, ніби пишемо книгу, у якій розповідаємо свою історію на зазначену тему. Кожна частинка цієї книги розміщується на окремій картці. Картки упорядковуються одна за одною шляхом додавання. Кожна з карток містить потрібний нам тип вмісту. Щоб додати вміст до Sway, як-от текст, зображення чи відео, достатньо клацнути або торкнутися піктограми + унизу будь-якої наявної картки. Якщо натиснути вкладку «Дизайн», можна на будь-якому етапі створення уроку зупинитися, переглянути поточну роботу, внести зміни, отримати розуміння, якою побачать розробку учні.

За потреби, послідовність розміщення карток або їх вміст можна змінити у будь-який час. Можна також змінювати макет. І тоді вміст Sway буде прокручуватись вертикально, горизонтально чи виглядати як презентація. Для налаштування кольору, оформлення та текстури презентації Sway достатньо на панелі «*Стилі*» натиснути «*Налаштувати*».

Також до Sway легко можна додати зображення, відео, які зберігаються на комп'ютері чи мобільному пристрої. Алгоритм роботи такий: 1. На панелі меню клацнути «*Вставити*»; 2. Вибрати із меню потрібне джерело; 3. Для пошуку у поле «*Джерела пошуку*» ввести будь-яке ключове слово чи фразу. А можна у віконечко «*Фон*» просто перетягти завчасно підготовлене зображення.

Щоб побачити завершену версію розробки, достатньо на верхній панелі меню натиснути кнопку «*Відтворити*». Натискаємо вкладку «*Сюжетна лінія*», якщо хочемо повернутися до сюжетної лінії після завершення попереднього перегляду Sway. Коли робота завершена і хочемо поділитися з іншими, натиснемо кнопку «*Поділитися*», яка розміщена на верхній панелі меню, а потім виберемо спосіб надання спільного доступу до розробки.

Усі операції виконуються швидко і легко, що створює комфортні умови роботи для користувачів, які тільки починають працювати з додатком, і, можливо, не зовсім впевнено почувують себе, або для тих, хто хоче експериментувати. Серед переваг застосунку, на яку хочемо звернути увагу: готова презентація не потребує форматування. Це дає змогу педагогу зосередитися на змісті уроку та вмісті кожної з його складових.

Роботу зі Sway, як і з будь-яким іншим застосунком, розпочинаємо з реєстрації. У будь-якому браузері входимо на sway.office.com у верхній панелі меню шукаємо «*Увійти*» та натискаємо. На екрані з'явиться відповідний запит. Після цього вводимо адресу електронної пошти, яку будемо використовувати зі Sway та пароль. Після входу на сторінці «*Мої Sways*» клацаємо «*Створити*» і приступаємо до створення свого першого Sway. Бажаємо цікавої роботи й успіхів.

Список використаних джерел

1. Спеціальні можливості у Sway [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://surl.li/fsuod>.
2. Sway для навчальних закладів [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://sway.office.com/education/?omkt=uk-ua>.